

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVIII. Tobias senior, relapsæ in pejus Ninives, interitum vaticinatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

CAPUT XVIII.

Tobias Senior relapsæ in pejus Ninives interitum vaticinatus.

Tobias Senior cum annum centesimum secundum attingeret vivendo, demum illam Jobi cantilenam canere coactus: solum mihi superest sepulchrum. Mors ultima linea rerum. Ultimus, sed & optimus morborum medicus Mors. Cum ergo jam fatalis horula Tobiam vocaret ad plures, ille filium, & filii filios, septem nepotes ad lectulum accersens ita eos cohortari orsus: Prophe erit interitus Ninive, inquit; non enim excidit verbum Domini. Urbs Ninive flagitiis miserè deformata & exorsa caelo, ad voces Jonæ cepit respicere, ac grandi conatu Pœnitentiæ luctum exorsa die uno videbatur cælum expugnatura. Annuit benignissimus Deus, & scelerum patratorem gratiam fecit. Sed non duravit hæc Ninives sanctimonia, brevi iterum victorum dulcedini Ninive succubuit; in antiquum & in pejus relapsa sunt omnia. O Ninive, quam bene cœpisti, & quam non bene finivisti! Scelerum tuorum multitudo ministravit arma Nemesis divinæ. Non potuit tandem non vindicare Deus in continuatam impietatem tuam. Peribis ò Ninive, peribis, quia voluisti perire. Perditio tua ex te, auxilium tuum in Deo fuerat tantummodo. Hoc Ninives exitium Tobias prævidens vaticinatur: Prophe erit interitus Ninive. Idem iis occinendum, qui assidue in priores noxas relapsi, in eandem insolentiam, in eandem omnino libidines, in eandem tumulentiam, in eandem scelerum turpitudines revolvuntur. De his hoc capite ultimo sermo erit. Hic tria nobis explicanda. 1. Eos qui toties in eadem peccata relabuntur, periculosissimi semper & gravissimi relabi. 2. Hos ipsos difficillimè avelli, & ad sanctiores mores retrahi. 3. Deum in illos ipsos severius animadvertere ac gravius punire.

§. I.

Relapsus I. Elapsus lapsu gravior. Hoc Bernardus eximie demonstrans: Si, ait, dixerit mihi IESVS; Dimituntur tibi peccata tua. Nisi ego peccare desero, quid proderit? Exui tunicam meam, si reinduero eam, quantum profeci? Si rursus pedes meos, quos laveram, inquinaverò, nunquid aliquid lavisse valebit? Sordens omni genere vitiorum jacui diu in luto fecisti: sed erit sine dubio recedenti, quam jacenti deterius. Ita profusus est. Nam quisquis pœnitentiâ peractâ non cessat iterum, iterumque pœnitentiâ facere, ita labitur in pristina, ut semper gravius relabatur, profundius mergatur, damnosius involvatur, arctius constringatur, dum denique velut ingratus & refractarius à Deo penitus deseratur. Quâ de re ita sentiunt Theologi, His talibus in pristina semper scelera recedentibus efficacissimum auxilium gratiæ Deus subministrat. Si repudient illi, & resistant, non redit amplius tam copiosa gratia, sed suis infelices cupiditatibus permittuntur. Pulsat quidem Deus iteratis monitis, sed una est ultima vocatio, quâ tejectâ, deseruntur cunctatores illi hominum miserissimi. Ita itur & interitur. Quapropter, vociferantur contentissimè diverti: Hodie, si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra. Hodie audite, hodie, nescitis enim an eam cras sitis audituri.

Hos ipsos homines assidue ad antiqua vitia redeuntes velut digito monstrans Petrus: Hi sunt, inquit, fontes sine aquâ, nebule turbidissimæ, quibus caligo tenebrarum reservatur. Fontes sunt, inquit, sed aquâ carent. Quemadmodum calens furnus, aut clibanus sine panibus, grandis piscina sine piscibus, ampla cella sine zytho aut vino, crumena pulchra sine argento vel auro, spatiosus ager sine frumento, magnum penu sine omni escamento nil juvat; ita illi homines in eadem crimina

Tom. II.

A toties relabentes bñi notitiam habent, sed actione carent; dicunt & non faciunt; multa statuunt, nihil exquantur; volunt & non volunt: exomologesin obeunt, sed peccata nulla corrigunt; ob noxas suas ingemiscunt, sed mox easdem repetunt; desiderium eorum videri posset bonum, nisi esset tan frigidum; hortulum suum venenatis herbis purgant, sed radices non extirpant; hinc brevi eadem iterum veneni messis succrescit; meliora sibi sæpius proponunt, sed nihil sequitur emendationis. Si enim, ait Petrus, resurgentes coinquinationes Mundi in cognitione Domini nostri & Salvatoris IESV Christi, his rursus implicati superantur, facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Melius enim erat illis, non agnoscere viam justitiæ, quam post agnitionem, retrorsum converti ab eo quod illis traditum est sancto mandato. Contigit enim eis illud veri proverbii: Canis reversus ad suum vomitum, & sus lotus in polure abroturi. Petrus ipsemet expertus, multo graviorem esse lapsu relapsum. Nam altera Petri negatio gravior erat primâ, tertia gravior secundâ. Martine teste, iterum negavit cum juramento. Denique anathematizare ausus, & detestari, quia nescio, inquit, hominem istum, quem dicitis. Relapsus lapsu gravior. Beatus Eligius Noviomensis Antilles rem oculis subjiciens; Crux, inquit, semel fractum difficili curâ restituitur, crux idem alterâ, tertiâque vicè contusum difficillimè curatur. Quod Cyrillus etiam confirmans: Anima, inquit, febricitatio secundum da est admodum periculosa. Peccatum auferre, & peccati affectum non tollere, vanus & sterilis labor. Cicuta hori centies convulsa, radice stante, centies recrescit, & fertilior. Letalis noxa, cicuta est pestilentissima, hanc millies convelle, recrescet millies, nisi eam stirpius, & radicitus evellas. Peccati radix, cupiditas & libido peccandi est; nihil agis, nisi radices, hanc sustuleris.

Chrysostromus in eandem hanc curam intentus: Noli peccare, inquit, post veniam, noli vulnerari post curam, noli sordidari post gratiam. Cogita, ô homo! gravem esse culpam, post concessam veniam. Cicatricem jam obductam refricare, malum vix sanabile. Si Hebræus rex David adulterium aut homicidium secundo tertiòve ausu repetere voluisset, longè aliud à Nathan vate iudicium accepisset. Quod diximus, Christi Domini dicta & facta reddunt confirmatissimum. Homini morbo qui annis triginta octo in Salomonis pensili ambulacro decubuerat, jam perfanato dixit Christus: Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Adulteræ mulieri crimine jam condonato: Vade, inquit, & jam idem cap. 8. amplius noli peccare. Relapsus lapsu gravior.

§. II.

II. Relapsi corriguntur ægrius. Ambrosius disertissimè: Facilius, inquit, inveni, qui innocentiam servaverint, quam qui congruè egerint pœnitentiâ. Ambrosio non est vera pœnitentiâ, quæ non est valde serja, & quæ non totum mutat hominem, & ab usque radicibus vitia extirpat. Nam addit: Annuntiandum seculo est, somno ipsi minis indulgendum, quam natura postulet, interpellandus est gemitibus, interrumpendus est suspiriis, sequestrandus rationibus, vivendum ita, ut vitali hinc moriamur usui, seipsum sibi homo abneget, & totus mutetur. Sed eheu, quam rarum est, ita totum mutari & ab imis radicibus extirpare vitia. Sed à se dicta explicans Ambrosius: Quendam, ait, adolescentem ferunt post amores meretricios peregre profectum, & amore abolito regressum, veteri occurrisse dilectâ, quæ ubi non interpellata putaverit se non recognitam, rursus occurrens dixerit: Ego sum; Responderit ille, Sed ego non sum ego. Etenim qui mortuus, & sepulti Christo sunt, non debent iterum velut viventes de hoc mundo decernere. Ne tetigeritis, inquit, omnia, quæ sunt ad corruptelam. Nimirum hoc est mutari totum, hoc agere pœnitentiâ, hoc ad frugem corrigi. Hoc autem rarum, pœne dixerim, rarissimum est. Hanc ob causam spiritalis medicus in istud omni cogitatione, curâque incur-

LII 3

bat.

Relapsum esse gravio- rem lapsu Pe- trus est ex- pertus. Marci c. 14. vers. 71. & Matt. c. 26. vers. 74. Cyrilus l. 5. in cap. 17. Ioannis. Letalis noxa est cicuta pe- stilentissi- ma. Chrysostr. homil. de lapsu primi hominis. Ioan. cap. 5. vers. 14. Adulteræ cap. 8. vers. 11. Ambrosio lib. 2. de Pe- nitentiâ. c. 10. Ibidem. Ibidem. Pars hac be- ni Confessa- rii est.

bat, non tantum ut sanet ægrum, & à sceleribus liberum dimittat, sed ut sanato ita prospiciat, ne in morbos eodem recidat. Vixinas igitur peccandi occasiones amoliri studeat, antidota, & alexipharmaca præscribat, sincerè moneat, hunc locum, hos homines cave, hoc sceleris illicium vita; fuge libidinem, fuge, fuge vel omnem libidinis umbram; ita superbiam elide, sic avaritiam coercet; ita invidiam elimina, sic edoma gl'am, sic iram comprime, ita socordiam expugna. *Resiste diabolo, & fugiet à te.* Hac, inquam, ratione medicus spiritalis hominem infirmum servet à relapsu: alioqui frustra est medicina, quam è vestigio comitatur invalerudo pristina.

Tobias c. 4.
vers. 7.

Luc. cap. 11.
vers. 24.
& seqq.

Matth. c. 12.
vers. 44.

Otiū est
omnigenæ
vitiositatis
seminariū.

Indich c. 4.
vers. 12.

Tob. cap. 2.
vers. 14.

Pf. 29. v. 7.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

Erranti vix
deest titu-
lus.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

Erranti vix
deest titu-
lus.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

Erranti vix
deest titu-
lus.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

Erranti vix
deest titu-
lus.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

A non revertatur, quando sic penitet, ut non repetat. Sed istud perquam rarum est. Relapsi difficillimè corriguntur.

§. III.

III. **R**elapsi à Deo severius puniuntur. Nobilissimum Relapsi à Deo
rex Pharao, qui clade tam multiplici affectus, nunquam
non rediit ad ingenium. Quoties auditum illud: Peccavi
in Dominum Deum vestrum. & vos; peccavi etiam nunc. Nec
tamen desit peccare. Post aquas in sanguinem mutatas
sanius est locutus Pharao, sed non diu. Post copiosissi-
mas ranarum pluvias doluit, neque hoc diu. Post cin-
phum examina respuit, mox tamen ad suam contuma-
ciam reversus. Post muscarum nimbo penitentiam
monstravit, sed minimè diuturnam. Post animalium
mortalitatem visus est ad clemètiã mortis, mox idem,
qui antè, fuit. Post ulcerum dolores abitum populo
permisit, quem tamen statim revocavit. Post fulgura,
grandinem, tonitrua veniam erroris perit; cessante
grandine, errores auxit. Post immisos locustarum exerci-
tus se peccasse falsus est; locustis jam apotis, eadem,
quæ prius, egit, peccavit veterem retinuit. Post
triduanas horribiles tenebras mitem sese præbuit,
sed in furores pristinos brevi relapsus. Denique post
omnia primogenita in Ægypto jugulata videri poterat
priorem pertinaciam ac lævitiam omnem emendasse,
jam mutatus ex toto: Surgite, ait, & egredimini, ite & im-
molate Domino, sicut dicitis. Jam tandem rex alius, rex bo-
nus es. Jurasse Pharaonem immitte ac barbarum inge-
nium omne exiit, in mores placidos ex integro refor-
matum. Sed neque nunc tigris ista constantem huma-
nitatem didicit. Vix enim egressus populus, confestim
Pharao jam sævior, quàm antea, cum ingenti exercitu
secutus hoc reperit; quod quaesivit, tam crebri relapsus
certum supplicium. Cum copiis suis omnibus alio maii
sepultus est. Hoc habet.

C Ita & Hebræi ipsi capitones duri ad reditum in Æ-
gyptium mactellum pronuntiant. Recordamur piscem, ajunt,
quos comedebamus in Ægypto gratis: in mentem nobis venimus
cucumeres, & pepones, porrig, & cepe, & allia. Anima nostra
arida est; nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi Man. Deus igitur
illis carnes submitit copiosas, sed sanè falsas: Nam,
adhuc carnes erant in dentibus eorum; & ecce furor Domini
concitatus in populum, percussit eum plagâ magnâ nimis. Dil-
plicuit Deo tam immoderata carniū appetentia, tam
prutens in Ægyptum redeundi animus jure punitus
est acerbitus.

Saul coronatus Proteus, blandus latro, quoties falsus; In Saul
est infidias, quas genero suo Davidi struxerat? quoties
delicti veniam rogavit? quoties & lacrymas profudit
nequam crocodilus? quoties persanctè dejerans melio-
ra omnia pollicitus? videri poterat ex toto mutatus, re-
gum mitissimus, sed brevi tempore hic falsâ sanctimo-
niæ vultus tenuit: mox lusum priorem ludit, ad ingenium
rediit, acerbior in Davidem insurrexit, hoc tam diu sa-
cristavit, & nequitas ejuratas toties repetiit, dum illum
Deus denique deseruit. Jamque infelicissimus regum,
suis ipse carnifex suo se gladio peremit. Hoc habet &
Saul. Relapsi puniuntur acerbitus. Hunc lusum Deus
aliquanto tempore, velut dissimulans, tolerat; tandem
è destinato ferit, & præcindit improbo lusoci spatium
relabendi. Nolite errare, Deus non irridetur. Amotis jocis
secum vult agi; impatiens est ejuscemodi lusis. Quem
admodum serius pater post filium toties monitum, to-
ties castigatum: Abi, ait, abi furcifer in malam crucem,
& corvos pascè. Frustra est omnis paterna castigatio
tibi admota. Ergo, quam mereris, carnificinam tibi. Ita
hominem Deus deserentem se deserit, & torquendum
cacodæmoni permittit. Ita Semei post impetratam veni-
am relapsus capite punitus est. Sic delicto primo veni-
a, fiat & secundo forsàn gratia, in tertium certa est
decreta

D

Erranti vix
deest titu-
lus.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

Erranti vix
deest titu-
lus.

Luc. cap. 11.
vers. 26.

Bernard.
serm. 3. in
Cant. circa
med.

Aug. 10. 10.
serm. 3. de
Natali Do-
mini, mihi
pag. 213.

decreta pœna. Primum maledicentia flagitium maledico Semei condonatum: at verò cum rediret, & præscriptos exeundi fines negligeret, capite luit. Jure illi in os objectum. Tu nosti omne malum, cuius tibi conscius est cor tuum. Reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum. Hoc omnibus in eadem identidem noxas relabentibus occinendum: Malitia tua in caput tuum recidit.

Hoc ipsum & Ninives civitatis interitus abundè doceat. Vociferabatur Jonas: *Adhuc quadraginta dies, & Ninive subvertetur. Et crediderunt viri Ninivite in Deum, & predicaverunt jejunium, & vestiti sunt sacco à majore, usque ad minorem. Quis negarit hanc esse seriam pœnitentiam? Ira profectò evaserunt pœnam. Sed ô incredibile ingenii humani nequitiam! Pœnitentia illa tam seria minime fuit diuturna. Brevi pristinus flagitiorum status rediit, mali mores denuo subreperunt, pessima vetus consuetudo universam postliminio civitatem occupavit, antiquum hoc suum obtinuerunt, edere, bibere, ludere. Passus secum agi Deus ad humanissimam conditionem descendit. At ubi vitiosæ vitæ nullus finis, utraq̃que demum manu cædit, & à se prostrigat. Quod vates Hebræus in re præsentis elocutus: *Et Ninive, inquit, quasi piscina aquarum aqua ejus. Dissipata est, & scissa, & dilacerata; & cor tabescens, & dissolutio genicularum, & desectio in cunctis rebus, & facies omnium eorum sicut nigredo olivæ. Ita Deus cum quovis homine agit, sicut cum hac urbe. Monet, minatur, terret, rogat, urget, variam opem subministrat. Parere monitus recusat. Propè est interitus Ni-**

nives (propè hominis illius.) Non enim excidit verbum Domini. In Jurisconsultorum scholis scitum est annotatu dignum: Duæ vices faciunt consuetudinem & delicta iterata plus puniuntur. Hoc juris ad suum etiam tribunal Deus observat: Delictum iteratum gravius punit.

Cum igitur immundus spiritus è veteri tabernâ fuerit exactus, ne, huic, relinquantur vacans & segniter quieta domus; nemo unquam otietur ex toto, otium diabolo commodissimum est hospitium. Sed nec scopis tantum mundata sit domus. Pœnitentiâ hie opus est admodum seriâ, acri de noxis dolore, proposito firmissimo, ut non peccatum solum, sed & affectus, & radix peccati evellatur: ex integro respiscendum. Denique ornare tantummodo domum, manis, sed, gratus dæmoni labor est. Itaque illecebræ & occasiones delinquendi omnes sedulo fugiendæ, ne posteriora fiat pejora prioribus, ne post pœnitentiam denuo committantur pœnitendæ; ne pristina superbia, ne vetus libido & gula, ne prior invidia & ira, ne cetera omnia in antiquum, & vitiosum chaos revolvantur. *Interitus Ninive, propè est; Verbum Domini non excidit. Perquam serius, & æqui renacissimus est, rex qui læditur. Pœnitentiam exigie non perfunctoriam, non inconstantem, aut desultoriam, sed stabilem, & usquequaque firmam. Inanes lacrymæ falsa est pœnitentia, si finis commissi mali, gradus est futuri.*

Otium est diabolo hospitium commodissimum.

De noxis commissis dole, à committendus cave.

F I N I S.

